JTS2026-2029 TEM-pääluokka

VaV / Työ- ja elinkeinojaosto 14.5.2025

Jukka Nummikoski

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

TEM-pääluokan kehykset vuosille 2026-2029

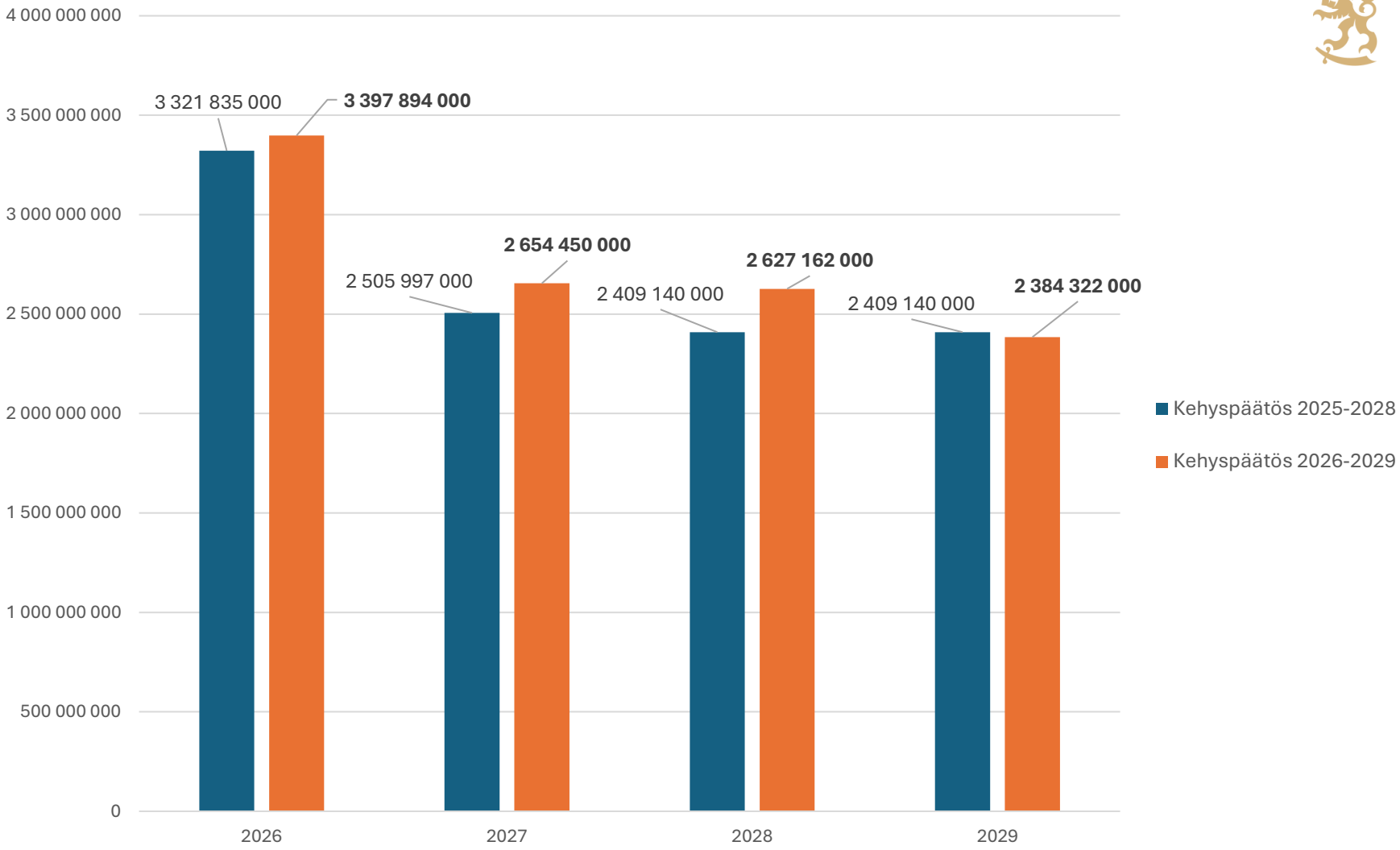

TEM PL32 JTS 2026-2029	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
Edellinen kehyspäätös	3 321 835 000	2 505 997 000	2 409 140 000	2 409 140 000
Kehysehdotus	**3 397 894 000**	**2 654 450 000**	**2 627 162 000**	**2 384 322 000**
Kehys	2 532 594 000	2 168 414 000	2 045 371 000	1 810 924 000
Kehyksen ulkopuoliset	*865 300 000*	*486 036 000*	*581 791 000*	*573 398 000*
Valtuus	2 281 887 000	2 416 392 000	2 362 786 000	2 355 786 000
32.01. Hallinto				
Edellinen kehyspäätös	711 065 000	647 660 000	645 340 000	645 340 000
Kehysehdotus	**654 752 000**	**597 803 000**	**595 587 000**	**564 597 000**
Kehys	601 960 000	548 731 000	546 265 000	515 525 000
Kehyksen ulkopuoliset	*52 792 000*	*49 072 000*	*49 072 000*	*49 072 000*
Valtuus	63 500 000	64 000 000	0	0
32.20. Uudistuminen ja vähähiilisyys				
Edellinen kehyspäätös	1 336 835 000	999 823 000	1 033 121 000	1 033 121 000
Kehysehdotus	**1 617 718 000**	**1 243 570 000**	**1 176 407 000**	**1 058 071 000**
Kehys	1 230 187 000	1 090 252 000	1 026 477 000	908 541 000
Kehyksen ulkopuoliset	*387 531 000*	*153 318 000*	*149 930 000*	*149 530 000*
Valtuus	819 141 000	992 162 000	992 162 000	992 162 000
32.30. Työllisyys ja yrittäjyys				
Edellinen kehyspäätös	639 638 000	415 239 000	411 211 000	411 211 000
Kehysehdotus	**644 988 000**	**426 308 000**	**426 940 000**	**414 105 000**
Kehys	220 021 000	142 672 000	144 161 000	139 319 000
Kehyksen ulkopuoliset	*424 967 000*	*283 636 000*	*282 779 000*	*274 786 000*
Valtuus	399 246 000	360 230 000	370 624 000	363 624 000

	2026	*2027*	*2028*	*2029*
32.40. Yritysten erityisrahoitus				
Edellinen kehyspäätös	175 416 000	172 821 000	175 217 000	175 217 000
Kehysehdotus	**128 583 000**	**137 895 000**	**258 561 000**	**243 561 000**
Kehys	128 573 000	137 885 000	158 551 000	143 551 000
Kehyksen ulkopuoliset	*10 000*	*10 000*	*100 010 000*	*100 010 000*
Valtuus	1 000 000 000	1 000 000 000	1 000 000 000	1 000 000 000
32.50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen				
Edellinen kehyspäätös	458 881 000	270 454 000	144 251 000	144 251 000
Kehysehdotus	**351 853 000**	**248 874 000**	**169 667 000**	**103 988 000**
Kehys	351 853 000	248 874 000	169 667 000	103 988 000
Kehyksen ulkopuoliset	*0*	*0*	*0*	*0*
Valtuus	0	0	0	0

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

		v. 2024 TP	v. 2025 TA	**2026 Kehys**	**2027 Kehys**	**2028 Kehys**	**2029 Kehys**
		1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €	1 000 €
32.01.01	Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot	44 161	38 675	36 208	35 714	35 714	35 714
32.01.02	Elinvoimakeskusten toimintamenot	222 558	237 401	185 015	179 744	179 448	179 448
32.01.03	Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot	282 887	—	—	—	—	—
32.01.04	Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot	33 377	37 997	35 308	36 361	66 311	37 361
32.01.05	Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot	99 485	71 708	71 232	68 727	68 727	68 727
32.01.06	Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot	20 309	20 471	20 811	19 394	19 394	19 394
32.01.07	Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot	14 246	15 729	12 849	8 962	8 962	9 427
32.01.08	Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot	23 351	23 189	22 279	21 612	21 612	21 612
32.01.09	Energiaviraston toimintamenot	10 460	11 815	11 129	10 609	10 609	10 144
32.01.10	Digitalisaation kehittäminen	27 000	11 113	3 000	1 000	1 000	1 000
32.01.20	Siviilipalvelus	6 145	5 600	4 439	4 439	4 439	4 439
32.01.29	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	61 328	51 072	49 072	49 072	49 072	49 072
32.01.40	Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille	3 833	3 543	2 913	2 913	2 913	2 913
32.01.41	Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin	4 920	47 750	67 150	29 800	2 800	2 800
32.01.49	Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan	118 355	131 259	111 563	107 693	102 823	100 783
32.01.51	Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta	2 724	1 550	1 500	1 500	1 500	1 500
32.01.53	Matkustajien paluukuljetukset ja korvaukset	400	400	400	400	400	400
32.01.66	Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	19 456	20 029	19 834	19 813	19 813	19 813
32.01.95	Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset	1 700	50	50	50	50	50

32.20.20	Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistäminen	3 400	3 400	3 400	3 400	3 400	3 400
32.20.40	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen	422 124	538 025	628 570	671 143	766 783	767 863
32.20.41	Energiatuki	87 425	443 761	277 133	114 519	22 516	14 100
32.20.42	Puhtaan energian Suomen -kärkihankkeet	—	—	50 000	50 000	40 000	—
32.20.43	Energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuki	143 203	150 000	150 000	—	—	—
32.20.44	Suomen elpymis- ja palautumisvälineen mukainen investointituki vähähiilisen vedyn ja hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen edistämiseen	9 239	51 558	55 354	1 688	—	—
32.20.46	Laivanrakennuksen innovaatiotuki	17 449	15 050	3 000	—	—	—
32.20.47	Julkisen liikennesähkön ja -kaasun lataus- ja tankkausinfrastruktuurin edistäminen	—	3 334	8 000	5 000	1 300	900
32.20.48	Uusiutuvan energian tuotantotuki	123 604	234 097	239 531	184 190	128 778	58 178
32.20.49	InvestEU-ohjelman kansallinen rahoitusosuus	—	14 100	—	—	—	—
32.20.50	EU-hankkeiden kansallinen vastinrahoitus tutkimus- ja kehittämistoimintaan	—	—	55 000	65 000	65 000	65 000
32.20.83	Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan	145 629	146 180	147 730	148 630	148 630	148 630
32.20.87	Pääomalainat teollisuuden uudistumiseen ja yritysvetoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen	3 475	1 000	—	—	—	—
32.30.32	Valtionavustus kunnille Ohjaamoiden monialaisuuden vahvistamiseen	1 347	4 500	—	—	—	—
32.30.38	Ansioturvaan liittyvien työttömyysturvatehtävien ja ulkomaisen työvoiman käyttöä koskevan alueellisen linjauksen laadintaan liittyvien tehtävien hoitaminen Ahvenanmaan maakunnassa	—	30	30	30	30	30
32.30.40	Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen	10 157	12 497	6 221	1 000	1 000	1 000
32.30.42	Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen	11 270	12 071	4 000	500	—	—
32.30.44	Alueellinen kuljetustuki	6 300	5 300	5 300	5 300	5 300	5 300
32.30.46	Pk-yritysten tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen	—	—	2 400	7 700	10 100	7 000

32.30.51	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut	230 971	—	—	—	—	—
32.30.52	Palkkaturva	33 592	33 460	33 460	33 460	33 460	33 460
32.30.64	EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n rakennerahasto-, ulkorajayhteistyö- ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin	376 452	619 269	587 577	378 318	377 050	367 315
32.30.95	Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksu	5 813	6 000	6 000	—	—	—
32.40.42	Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi	900	800	1 100	1 000	1 000	1 000
32.40.45	Finnvera Oyj:n tappiokovaukset Ukrainaan myönnetystä vientitakuista	—	—	—	5 000	15 000	—
32.40.47	Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset	21 261	47 769	30 153	30 265	33 831	36 831
32.40.48	Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille	145 273	112 500	96 300	100 600	107 700	104 700
32.40.60	Siirrot hallinnonalan rahastoihin	1 000	1 020	1 020	1 020	1 020	1 020
32.40.82	Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan	—	10	10	10	10	10
32.40.88	Pääomasijoitus Suomen Teollisuussijoitus Oy:lle	—	100 000	—	—	100 000	100 000
32.50.03	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen	4 801	2 209	2 109	2 109	2 109	2 109
32.50.30	Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä	316 204	382 155	349 744	246 765	167 558	101 879
Yhteensä		**3 175 004**	**3 669 446**	**3 397 894**	**2 654 450**	**2 627 162**	**2 384 322**

TEM-pääluokka JTS2026-2029

- Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokan määrärahojen kokonaistaso on vajaa 3,4 mrd. euroa v. 2026 laskien runsaaseen 2,4 mrd. euroon v. 2029.
- Määrärahatasoon vaikuttavat vähentävästi mm: EU:n elpymis- ja palautumisohjelman rahoituksen päättyminen, energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuen päättyminen sekä uusiutuvan energian tuotantotuen väheneminen sekä toimintamenoihin kohdistuvat säästöpäätökset.
- Määrärahatasoa puolestaan lisäävät puhtaan siirtymän investointitukiohjelma, T&K-rahoituksen lisääminen, Ukrainaan myönnettävien vientitakuiden tappiokorvaukset ja Suomen Teollisuussijoitus Oy:n pääomittaminen.

Politiikkalohkoittain tarkeasteltuna hallinnonalan määrärahoista käytetään vuoden 2026 tasolla;

- **32.01. Hallinto osuus pääluokasta määrärahoista (19%)**
  - hallinnon määrärahat laskevat kehyskaudella 654,7 milj. eurosta 564,6 milj. euroon.

- **32.20. Uudistuminen ja vähähiilisyys (48%)**
  - uudistumisen ja vähähiilisyyden määrärahat ovat 1,6 mrd. euroa v. 2026 ja laskevat 1,1 mrd. euroon v. 2029. Määrärahatarvetta vähentävät elpymis- ja palautumisohjelman päättymisen lisäksi mm. energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuen päättyminen v. 2026 sekä uusiutuvan energian tuotantotuen väheneminen.

- **32.30. Työllisyys ja yrittäjyys (19%)**
  - työllisyyden ja yrittäjyyden määrärahat alenevat 644,9 milj. eurosta 414,1 milj. euroon. EU:n rakennerahasto-ohjelmien vuotuinen rahoitus alenee kehyskaudella asteittain 587,6 milj. eurosta v. 2026 367,3 milj. euroon v. 2029 oikeudenmukaisen siirtymän rahaston rahoituksen vähentyessä.

TEM-pääluokka JTS2026-2029

- **32.40. Yritysten erityisrahoitus (4%)**
  - Yritysten erityisrahoituksen määrärahat ovat 128,5 milj. euroa v. 2026 ja 243,6 milj. euroa v. 2029. Määrärahat koostuvat lähinnä vientiluottojen korkotuista ja suojausmenoista sekä Finnvera Oyj:n tappiokorvauksista. Finnveran tappiokorvaukset ovat vuosittain runsaat 30 milj. euroa.

- **32.50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen (10%)**
  - Kotoutumisen ja kansainvälisen osaamisen määrärahat ovat 351,8 milj. euroa v. 2026 ja alenevat 103,9 milj. euroon kehyskauden lopussa. Vuosittaiseen määrärahatarpeeseen vaikuttaa etenkin tilapäistä suojelua saavien henkilöiden siirtyminen kuntalaisiksi ja siten kotoutumiskorvausten piiriin.
  - Kunnille ja hyvinvointialueille maksettavan laskennallisen korvauksen maksuaikaa on lyhennetty aiempien päätösten mukaisesti. Korvausajan lyhentämisestä johtuvan muutoksen taloudelliset vaikutukset konkretisoituvat laskevana kehyssarjana.

TEM-pääluokka JTS2026-2029

Keskeisimmät uudet päätökset ja muutokset

- Business Finlandin ulkomaantoiminnot siirretään ulkoministeriön hallinnonalalle, minkä myötä siirretään vajaan 21 milj. euron rahoitus.

- GTK Mintecin koetehdaskokonaisuuden loppuun saattamiseksi ehdotetaan 37 milj. euron valtuutta vuodelle 2027.

- Energiavirastolle osoitetaan 1,2 milj. euron vuosittaista lisäystä mm. useisiin EU-lähtöisiin velvoitteisiin.

- Luvat ja valvonta -palvelun ylläpitoon ja pienkehitykseen kohdennetaan vuosittain 0,5 milj. euroa.

- Tuleville Elinvoimakeskuksille ehdotetaan yhteensä 30 milj. euron valtuutta vuosille 2026—2028 kolmivuotiseen kokeiluun, jolla pyritään lisäämään pienten ja keskisuurten yritysten tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

- Euroopan avaruusjärjestö ESA:n vapaaehtoisten ohjelmamaksujen valtuuden lisäykseen kohdennetaan 7 milj. euroa v. 2026 ja 20 milj. euroa vuodessa vuosina 2027—2029.

- EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansallista vastinrahoitusta tutkimus- ja kehittämistoimintaan lisätään vuosittain 5 milj. euroa vuodesta 2027 alkaen.

TEM-pääluokka JTS2026-2029

Keskeisimmät uudet päätökset ja muutokset

- Ydinenergiatutkimuksen laboratorioiden toimintaedellytyksiä vahvistetaan 2,8 milj. euron vuosittaisella lisärahoituksella

- Luovien alojen tutkimus- ja kehittämistoimintaan kohdennetaan 9 milj. euron vuosittainen valtuus.

- Kansainvälisen rekrytoinnin palveluihin kohdennetaan vuosittain 1 milj. euroa.

- Suomen Teollisuussijoitus Oy:n omaa pääomaa korotetaan 100 milj. eurolla vuodessa vuosina 2028 ja 2029. Business Finland Oy:n myöntämien yritystukien määrää vähennetään 12 milj. eurolla vuosittain.

- Pohjois- ja Itä-Suomeen perustetaan maakunnalliset investointitiimit, joiden rahoitukseen kohdennetaan 0,5 milj. euroa vuodessa.

- Ukrainaan kohdistuvan viennin ja investointien edistämiseksi vuosille 2027 ja 2028 budjetoidaan yhteensä 20 milj. euron määräraha vientitakuiden luottotappiokorvauksia varten.

- Lisäksi Finnveran tappiokorvauksiin lisätään vuosina 2027—2029 yhteensä 15 milj. euroa, joka kohdentuu Finnveran TKI-panosten aikaansaamaan liiketoimintaan ja kansainväliseen kasvuun sekä suurten investointien ja mikroyritysten kasvuhankkeiden rahoittamiseen.

- Kotoutumisen edistämisen määrärahoja tarkistetaan päivitetyn tarvearvion pohjalta.

Pöytäkirjamerkinnät

Tekoäly

- Nopeutetaan tekoälyn vaikuttavaa käyttöönottoa ja esimerkiksi pilottien skaalautuvuutta koko julkisessa hallinnossa edistämällä kehityksen vaatimia investointeja sekä tarvittaessa tukemalla osaamisen vahvistamista ja lainsäädäntötyötä, jotta tekoälyn tai automaation hyödyntämistä koskevia mahdollisia esteitä voidaan poistaa tehokkaasti.

Työllisyys

- Valmistellaan työllisyydenhoidon norminpurkukokeilu valituilla pilottialueilla (3 kpl).

Työmarkkinat

- Hallitus sopi ensimmäisen sairauspäivän palkattomuudesta luopumisesta ja korvaavista uusista toimenpiteistä.

Työelämän tietosuojalaki

- Selkeytetään työelämän tietosuojan sääntelyä. Selvitetään työelämän tietosuojalain muutostarpeet ja mahdollisuudet hallinnollista taakkaa aiheuttavan Suomi-lisän kumoamiseksi.
- Lisäksi hallitus päätti laskea henkilöstön hallintoedustuksen soveltamisraja 150:stä 100 työntekijän yrityksiin. Hallintoedustus tulee toteuttaa hallituksessa tai johtoryhmässä.
- Kehysriiheen mennessä on selvitetty universaalin ansiosidonnaisen mallin ja sekä työttömyysturvan lineaarimallin erilaisia toteutusvaihtoehtoja. Selvitysten osalta ei toistaiseksi käynnistetä jatkovalmistelua

TEM-pääluokka JTS2026-2029

Pöytäkirjamerkinnät

Huoltovarmuus

- Hallitus varmistaa huoltovarmuuskeskuksen toiminnan laajuuden 2023 tasolla. Osana huoltovarmuuslain kokonaisuudistusta 2025 aikana, osana budjettiprosessia ratkaistaan talouden pitkän aikavälin tasapainotus uudelleen arvioimalla huoltovarmuusmaksun laajuutta ja tasoa. Siltaratkaisuna työ- ja elinkeinoministeriö varmistaa omistajaohjauksella huoltovarmuuskeskuksen toiminnan laajuuden 2023 tasolla mukaan lukien viljavarastojen säilyttäminen sekä kasvinjalostuksen hankinnat

Luvituksen sujuvoittaminen

- Kehitetään toimintatapoja, joilla varmistetaan luvitusta hakevien yritysten elinkelpoisuus ja vahvistetaan kuntien ja ELY- ja KEHA-keskusten osaamista hankkeiden arvioimisessa.

Datatalouden tiekartta

- Perustetaan työ toimialan kanssa datatalouden tiekartan laatimiseksi. Keskustellaan investointien näkymistä, energian riittävyydestä sekä sähköjärjestelmän kestävyydestä. Hallituksen tavoitteena on vauhdittaa korkean lisäarvon datatalouden investointeja ja tekoälyn kehittymistä. Hallituksen päämääränä on turvata kaikille investoinneille kilpailukykyinen ja ennustettava toimintaympäristö samalla, kun kuluttajalle turvataan edullinen ja riittävä energia.

TEM-pääluokka JTS2026-2029

Kehysvuosille on hallituksen kehyspäätöksen mukaisesti tulossa valtionhallinnon säästöt:

- Hallitusohjelmassa ja vuoden 2024 kehyspäätöksessä on jo aiemmin sovittu valtionhallintoon kohdistuvista säästötoimista, jotka kasvavat 393 miljoonan euron tasolle vuoteen 2027 mennessä.

- Hallituksen puoliväliriihessä päättämä 130 miljoonan euron vuosittainen lisäsäästötavoite täydentää aiempia päätöksiä. Näiden säästöjen toimeenpano alkaa heti vuoden 2026 alussa.

- Valtionhallinnon säästötoimien jatkovalmistelu on käynnistynyt valtiovarainministeriön vetoisesti. Työhön osallistuvien ministeriöiden tavoitteena on valmistella konkreettiset ehdotukset säästötoimista ja siitä, miten lisäsäästöt jakautuvat eri ministeriöiden hallinnonaloille. Talouspoliittinen ministerivaliokunta linjaa säästötoimien sisällöstä ja säästöjen hallinnonalakohtaisesta jakautumisesta nyt käynnistettävään valmistelutyöhön perustuen kesäkuussa 2025.

- Yritystukiin kohdistetaan 12 miljoonan euron vähennys vuodesta 2026 alkaen siten, ettei vähennys kohdistu T&K- ja AV-alan tukeen.

Energia-alan kasvutoimikirjaukset puoliväliriihessä

- Energia- ja ympäristöteknologian systeemitason tutkimus-, kehitys-, innovaatio- ja liiketoimintaosaamista vahvistetaan.

- Selvitetään mahdollisuudet olemassa olevan ydinvoimakapasiteetin kasvattamiselle
  - Hallitus pitää lisäydinvoiman rakentamista erittäin tärkeänä ja näkee uusien pienydinvoiman teknologiaratkaisujen pilotoinnin ja hyödyntämisen mahdollisuutena varmistaa kohtuuhintaisen sähkön ja lämmön tarjontaa.

- Jatketaan ydinenergian lisärakentamisen edistämisvaihtoehtojen selvittämistä ja valmistelua tavoitteena synnyttää Suomeen vähintään yksi perinteisen ydinvoimalaitoksen investointipäätös sekä investointipäätökset useista modulaarisista laitoksista.
  - Hallitus linjaa energia- ja ilmastopoliittisessa strategiassa tarkemmin ydinvoimasta sekä antaa ydinenergialain uudistuksen eduskunnalle syksyllä 2025.

- Valmistellaan EU:n sähkömarkkinauudistuksessa määritellyn fossiilittoman jouston tukimekanismin käyttöönottoa. Mekanismilla rahoitetaan sähkön toimitusvarmuutta vahvistavia investointeja. Malli sallisi nykyisten käytössä olevien laitosten käyttöaikojen pidennykset sekä täysin uuden kapasiteetin käyttöönoton.
  - Päätökset mallin yksityiskohdista ja mahdollisesta käyttöönotosta tehdään erikseen valmistelun edettyä.
  - Mekanismilla rahoitetaan sähkön toimitusvarmuutta vahvistavia investointeja ja mekanismi itsessään rahoitettaisiin mahdollisuuksien mukaan sähkömarkkinoiden sisältä.
  - Tavoitteena on saada sähkömarkkinoille mukaan nopeammin käynnistyvää kapasiteettia, kuten moottorivoimalaitokset ja kaasuturbiinit.
  - Selvitetään velvoitteita, joilla sääriippuvainen sähköntuotanto osallistuisi kapasiteettimekanismiin.
  - Tavoitteena on, että investointitukihaku tai -kilpailutus järjestettäisiin vuoden 2025 aikana.

Energia-alan kasvutoimikirjaukset puoliväliriihessä

- Fossiilittoman tukimekanismin jälkeen selvitetään lisäksi laajempaa kapasiteettimekanismia tavoitteena riittävä perus- ja säätövoima sekä houkuttelevan investointiympäristön varmistaminen, ml. mahdollinen tuki uuden ydinvoiman syntymiseksi.

- Vesivoimaan (ml. pumppuvoimalaitokset) ei kohdisteta tuotantoa ja erityisesti sen säätökykyä heikentäviä uusia ympäristövaatimuksia. Vesipuitedirektiivin toimeenpanossa käytetään täysimääräisesti kansallinen liikkumavara eikä toimeenpanolla vaaranneta vesivoiman säätökyvyn heikentymistä sähköjärjestelmän kannalta merkittävissä vesivoimaloissa.

- Yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamiseksi ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi määritellään varautumisvelvoite eräille kriittisille toimijoille. Esimerkkinä ovat kaukolämpöalan yhtiöt.

- Huoltovarmuuskeskuksella polttoturpeen varmuusvarasto, jota sen tavoitteena on ylläpitää vähintään vuodet 2022–2028. Varmistetaan, että tämä vastaa huoltovarmuuden tarpeita myös muuttuvassa geopoliittisessa ympäristössä.

- Luodaan edellytykset toimiville vetymarkkinoille tukemaan teollisten investointien syntymistä. Sähkömarkkinaa ja -järjestelmää sekä vetyinfraa kehitetään vastaamaan nykyisiä tarpeita ja tulevia ennakoiden sekä teollisia investointeja Suomeen edistäen.

Energia-alan kasvutoimikirjaukset puoliväliriihessä

- Hallitus huolehtii tiettyjen puhdasta siirtymää edistävien hankkeiden etusijamenettelyn jatkosta ja tarvittavasta resurssoinnista. Hallituksen esitys yhden luukun palveluista annetaan viikolla 18, jotta uusi lupa-, ohjaus- ja valvontavirasto voi aloittaa toimintansa suunnitellusti 1.1.2026.

- Edistetään luvituksen kannalta selkeiden teollisuuspuistojen kansallista toimintamallia paikallisten puhtaan siirtymän klustereiden edistämiseksi. Sujuvoitetaan ydinvoima-hankkeiden kaavoitusta alueidenkäyttölain uudistuksessa siten, että uusiutuvan energian hankkeiden lisäksi myös ydinvoimahankkeiden kaavavalitukset priorisoidaan tuomioistuimissa.

- Tuulivoiman etäisyyssääntelyä koskeva hallitusohjelmakirjaus toteutetaan tavalla, joka mahdollistaa puhtaan energiantuotannon kasvun ohjaten tuulivoimaa asutuksen, sosiaalisen hyväksynnän, luonnon sekä sähkönsiirron näkökulmasta tarkoituksenmukaisille sijainneille.

Energia-alan kasvutoimikirjaukset puoliväliriihessä

Vetyalan edistäminen, Gasgridin verkot, hiilidioksidin talteenotto ja hyötykäyttö

- Luodaan edellytykset toimiville vetymarkkinoille tukemaan teollisten investointien syntymistä. Sähkömarkkinaa ja -järjestelmää sekä vetyinfraa kehitetään vastaamaan nykyisiä tarpeita ja tulevia ennakoiden sekä teollisia investointeja Suomeen edistäen.

- Gasgridin toiminta- ja investointikyky varmistetaan. Hallitus on valmis pääomittamaan yhtiötä vetyverkon investointien toteuttamiseksi, jotta Suomessa on 2035 mennessä valtakunnallisesti laajasti kattava vetymarkkina ja sitä palveleva kansallinen vetyinfrastruktuuri.

- Alueellisille vetylaaksoille ja –investoinneille luodaan edellytyksiä luvituksella ja hankkeiden valmistelulla. Gasgrid ja Fingrid valmistelevat vuoden 2025 aikana hallitukselle yhteisen selvityksen teollisten vetyinvestointien edellyttämästä energiainfrastruktuurista (ml. vety- ja sähköverkot) ja lisäinvestoinneista vuosille 2027–2035

- Huolehditaan Suomen kilpailuedusta luoda uutta kasvua vetytalouden saralla etenkin biogeenistä hiilidioksidia ja puhdasta sähköä yhdessä hyödyntämällä. Suomen vahvuudet käännetään investoinneiksi esimerkiksi synteettisten polttoaineiden valmistamiseksi vahvistamaan eurooppalaista omavaraisuutta.

- Hiilidioksidin talteenotolla Suomeen luotaisiin uutta teollista tuotantoa, fossiilisia tuontipolttoaineita saataisiin korvattua kotimaisella polttoainetuotannolla ja Suomen hiilidioksidipäästöt vähenisivät huomattavasti.

- Käynnistetään pilotteja teollisesta hiilen sidonnasta, jatkojalostamisesta ja varastoinnista, jotta saadaan kehitys oikealle, nousevalle polulle.

TEM-pääluokka JTS2026-2029

Uudet T&K-rahoituksen kohdennukset

Kohdennus	***2026***	***2027***	***2028***	***2029***
Pysyvät rahoituksen korotukset (milj. euroa)				
Euroopan avaruusjärjestön (ESA) vapaaehtoiset ohjelmamaksut (valtuus)	7	20	20	20
EU-hankkeiden kansallinen vastinrahoitus tutkimus- ja kehittämistoimintaan		5	5	5
VTT, ydinenergiatutkimuksen laboratorioiden toimintaedellytysten varmistamiseen	2,8	2,8	2,8	2,8
Määräaikainen rahoitus (milj. euroa)				
GTK MinTecin koetehdaskokonaisuuden tutkimusinfrastruktuuri, 2. vaihe (valtuus)		37		
Elinvoimakeskukset, pk-yritysten T&K-toiminnan vahvistaminen (valtuus)	8	15	7	
Yhteensä (milj. euroa)	**17,8**	**79,8**	**34,8**	**27,8**

Lisäyksiä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitukseen

- Nyt päätetyt rahoituksen lisäykset valtiontaloudessa ovat 63 miljoonaa euroa vuonna 2026, 159 miljoonaa euroa vuonna 2027 ja 104 miljoonaa euroa vuonna 2028 ja 97 miljoonaa vuonna 2029.

- Merkittävimmät rahoituksen lisäykset kohdentuvat yritysten T&K-toiminnan vauhdittamiseen. Business Finlandin T&K-toimintaan kohdennettu valtuus nousee yli 100 miljoonalla eurolla vuonna 2026 yhteensä noin 735 miljoonaan euroon ja edelleen noin 890 miljoonaan euroon vuonna 2027. Hallitus on myös varannut LUMI-AI-supertietokoneeseen yhteensä 250 miljoonaa euroa vuosille 2025–2028.

- Business Finlandin T&K-valtuudesta kohdennetaan 10 miljoonaa euroa vuosittain ruoantuotannon uusien arvoketjujen kehittämiseen vuosina 2026–2029. Lisäksi energiasiirtymän T&K-toiminnan vauhdittamiseen kohdennetaan Business Finlandin T&K-valtuudesta ja Suomen Akatemian valtuudesta yhteensä 40 miljoonaa euroa vuosina 2026–2029.

Lisäyksiä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitukseen

- Elinvoimakeskusten käynnistyessä otetaan käyttöön rahoitusmekanismi, jolla edistetään pk-yritysten tavoitteellista T&K-toimintaa. Elinvoimakeskuksille esitetään yhteensä 30 miljoonan euron valtuuksia vuosille 2026–2028 kolmivuotiseen kokeiluun, jolla vauhditetaan pienten ja keskisuurten yritysten tutkimus- ja kehittämistoimintaa.

- Euroopan avaruusjärjestön (ESA) vapaaehtoisiin ohjelmiin kohdennetaan 7 miljoonaa euroa vuonna 2026 ja 20 miljoonaa euroa vuodesta 2027 alkaen. Rahoitus palautuu suomalaisille yrityksille ja tutkimusorganisaatioille mahdollistaen näiden pääsyn kansainvälisiin arvoketjuihin. Lisäksi GTK Mintecin mineraalialan koetehdaskoko-naisuuden loppuun saattamiseksi esitetään 37 miljoonan euron valtuutta vuodelle 2027.

- EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen korkeakouluille ja valtion tutkimuslaitoksille osoitetaan lisäystä 5 miljoonaa euroa vuodesta 2027 lähtien jo aiemmin päätetyn 60 miljoonan euron lisäksi.

- Suomalaisen pääomasijoitustoiminnan edistämiseksi käynnistetään kokonaisarviointiin perustuva uudistustyö, jonka tavoitteena on parantaa Suomen kykyä houkutella riskipääomaa. Kevään kehysriiheen 2026 mennessä arvioidaan tarpeelliset säädösmuutokset, joilla voidaan edistää sijoituksia suomalaisiin pääoma- ja VC-rahastoihin

Tukea Itä- ja Pohjois-Suomen elinvoimaisuuteen

- Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien toimeenpano käynnistyy. Ohjelmilla tuetaan alueiden kasvua ja elinvoimaa.

- Tuleviin elinvoimakeskuksiin perustetaan Itä-Suomen ja Pohjoisen Suomen maakunnalliset investointitiimit, joiden tavoitteena on luoda selkeä toimintamalli tunnistamaan ja edistämään alueen investointeja.

- Lisäksi hallitus varautuu 6G-osaamisen vahvistamisen ja kaupallistamisen rahoitukseen vuoden 2025 lisätalousarvioissa.

- Toteutetaan alueellisena kokeiluna lakiin perustuva matkailijamaksu toteuttamis-edellytysten selvittämisen jälkeen. Selvityksessä tulee huomioida oikeudelliset edellytykset ja sekä muut lainsäädännölliset sekä kuntataloudelliset kysymykset.

Kotoutuminen ja maahanmuutto

- Käynnistetään valmistelutyö mekanismien luomiseksi, jonka avulla hallitusohjelman mukainen 5–10 prosentin tavoite kotouttamisesta ruotsiksi saavutetaan. Mekanismit otetaan käyttöön resurssien puitteissa mahdollisimman pian, mutta viimeistään vuoden 2027 alusta. Tehostetaan kiintiöpakolaisten kuntapaikkojen etsimistä myös ruotsinkielisistä kunnista. Lisätään mahdollisuuksia hyödyntää käännösteknologiaa tulkkauspalveluissa soveltuvin osin.

- Hallitus varmistaa kotoutumisen mahdollisuuksia lisäämällä maahanmuuttajan omaa vastuuta kotoutumisestaan ja muuttamalla järjestelmää velvoittavaksi.

- Oleskelulupajärjestelmän turvallisuuden parantamiseksi ennakkovalvonnan laatua pyritään parantamaan.

- Toteutetaan kotihoidon tuen ns. Norjan malli tukemaan lasten ja vanhempien kotoutumista. Oikeus kotihoidon tukeen alkaa kolmen vuoden asumisajan jälkeen. Varhaiskasvatuksen kustannusten nousu korvataan kunnille.

- Hallitus arvioi kolmansista maista tulevien opiskelijoiden ja heidän perheenjäsentensä toimeentuloon, lupajärjestelmän väärinkäyttöön ja mahdollisiin turvallisuusuhkiin liittyvät haasteet ja lainsäädäntömuutostarpeet, jotta voidaan ehkäistä hyväksikäyttöä, ihmiskauppaa, haavoittuvaan asemaan joutumista (mm. toimeentulon haasteet) ja väärinkäytöksiä ja mahdollisia turvallisuusuhkia. Selvityksen pohjalta tarpeellisiksi arvioidut toimenpiteet linjataan ministerityöryhmässä ja viedään eteenpäin vuoden loppuun mennessä

Kotoutuminen ja maahanmuutto

- Vahvistetaan Suomen houkuttelevuutta korkean tuottavuuden tehtävissä toimivien kansainvälisten osaajien silmissä ja sujuvoitetaan edelleen erityisesti asiantuntijoiden maahanmuuton prosesseja. Tavoitteena on yhden luukun periaate.

- Edistetään sujuvaa maahanmuuton kokonaisprosessia, joka sisältää myös ensitunnistautumisen ulkomailla, henkilökorttien saamisen, pankkitilien avaamisen sekä kotikuntarekisteröinnin.

- Kannustetaan kuntia lisäämään englanninkielistä päiväkoti- ja koulutustarjontaa.

Kiitos